

# ακάθιστος

Κυριακή, 30 Οκτωβρίου 2011  
10:08 πμ

akauistos.pdf

## Σημασία

Κυριολεκτικά σημαίνει αυτός που δεν κάθεται, ο ιστάμενος όρθιος. Έχει όμως και ουσιαστικοποιημένο και σημαίνει μια θρησκευτική τελετή της Ανατολικής Ορθοδόξου Εκκλησίας.

## Εγκυκλοπαιδικά

The *ἀκάθιστος ὕμνος* is the office of the Virgin, partly read and partly sung on the Saturday of the fifth week in Lent, in commemoration of the repulse of the Avars and other barbarians from the walls of Constantinople in the early part of the seventh century.<sup>132</sup> The received account is, that, on the evening succeeding the destruction of the hostile fleets by a hurricane, the people met in the church of the Deipara at Blachernæ, and, *all standing* (or rather *standing up all night*), rendered thanks to their patroness for their unexpected deliverance.<sup>133</sup> But it is to be remarked that the distinctive portions of this office, namely, its twenty-four *houses* or *stations* (*οἴκοι*), so called, do not contain the slightest allusion to that event, and therefore it is not easy to believe that they had originally any reference to it. It is possible they may be identical with the *ἐγκώμια*, the praises of the Virgin, which, according to Theophanes, were used in the time of the emperor Mauricius, but of which we have no further notice.<sup>134</sup> As to the *κανὼν* attached to the *ἀκάθιστος ὕμνος*, it was composed by Joseph the Hymnographer, who lived in the ninth century.

9257.72



**ΑΚΑΘΙΣΤΟΣ ΥΜΝΟΣ:** Την πέμπτη Παρασκευή των Νηστειών τελείται η ακολουθία του Ακαθίστου Ὑμνου (στις τέσσερις προηγούμενες έχει τελεστεί η ακολουθία των "[ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΩΝ](#)"). Στην ακολουθία αυτή απαγγέλλονται και οι 24 οίκοι της Θεοτόκου, ενώ η συχνή επανάληψη του "*Τη υπερμάχω*" μας υπενθυμίζει τη δια της Θεοτόκου θαυματουργική διάσωση της Κωνσταντινούπολης από τους Αβάρους το 626μ.Χ.

Τότε οι κάτοικοι της Κωνσταντινούπολης είχαν τραγουδήσει όρθιοι τον ύμνο, για να ευχαριστήσουν την προστάτιδα του **Κράτους**, την Υπεραγία Θεοτόκο.

**ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ:** Είναι μία ακολουθία που τελείται κάθε Παρασκευή απόγευμα και είναι αφιερωμένη στη Θεοτόκο. Συνήθως τελείται μαζί με μικρό απόδειπνο ή εσπερινό. Στους χαιρετισμούς ψέλνεται ο εξάσιος [ΚΑΝΟΝΑΣ](#) του Ιωσήφ "["Ανοιξω το στόμα μου..."](#)"<sup>1</sup>, ενώ απαγγέλλονται οι 24 (6 κάθε φορά επί 4 εβδομάδες) κατ' αλφάβητο οίκοι της Θεοτόκου ("**Α**γγελος προτοστάτης..., **Β**λέπουσα η αγία..., **Γ**νώσιον άγνωστον... **Ω!** πανύμνητε μήτερ), έργο του Ρωμανού του μελωδού.

---

**ΚΑΝΟΝΑΣ :** Εκκλησιαστικός ύμνος που αποτελείται από εννέα συνήθως Ωδές που σχηματίζουν ακροστιχίδα. Ο κανόνας του Ακαθίστου γράφτηκε από τον Ιωσήφ τον Υμνογράφο. Η σχηματιζόμενη ακροστιχίδα είναι: Χαράς δοχείον, σοι πρέπει χαιρείν μόνη. Ιωσήφ

Item, quae *Meursius* habet in voce ΑΚΑΘΙΣΤΟΣ castiganda veniunt ex iis, quae egregie de more commentatur idem *Ducangius*:

ΑΚΑΘΙΣΤΟΣ, nempe Κανών, sic dictus, quod a populo, ob Urbem ter servatam ore E. Virginis, per totam noctem stante *finesse* caneretur Sabbato in matutinis hebdomadis quintae ieiuniorum. Synaxarion: ἀκάθιςⓄ δὲ εἴρηται, διότι ὀρθοστάτην τότε πᾶς ὁ λαὸς κατὰ τὴν νύκτα ἐκένην τὸν ὕμνον τῆ τῷ Λόγω μητρὶ ἐμελψαν, καὶ ὅτι ἐν πᾶσι τοῖς ἄλλοις καθῆσθαι ἐξ ἔθους ἔχοντες, ἐν τοῖς παρῶσι τῆς ΘεομήτοροςⓄ ὀρθοὶ πάντες ἀκροώμεθα. Edita est a Combefisio post Historiam Monothelitarum p. 805. Διήγησις ὀφείλιμος, ἐκ παλαιᾶς ἱστορίας συλλεγῆσα, καὶ ἀνάμνησιν δηλῶσα τῷ παραδόξῳ γενομένῳ θαύματιⓄ, ἠνίκα Πέρσαι καὶ βάρβαροι

τὴν Βασιλίδα ταύτην πολέμῳ περικύκλωσαν· οἱ καὶ ἀπόλοντο θάσας δίκης παρασθέντες· ἡ δὲ πόλις ἄσινῃς συντηρηθεῖσα πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, ἐτησίως ἔκτοτε ἄδει εὐχαριστήριον· Ἀκάθισον τὴν ἡμέραν ὀνομάζουσιν. Describitur vero ὕμνος ἀκάθιςⓄ integer in Horologio. Edit. 1535. & seqq. hoc titulo: Ἀκολουθία ἕως τὸν ἀκάθισον ὕμνον τῆς ὑπερευλογημένης δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀπαρτήν Μαρίας, &c. Pachymeres lib. 4. cap. 3. τῶν συνήθων νησειῶν τελευμένων ἑορτῆς ἀγομένης, ἣν Ἀκάθισον συνήθως ὀνομάζουσι. Vide Codinum de Offic. aulae Constantinopolit. cap. 12. numero 10.

### Σχόλια

Το γεγονός ότι αυτή τελετή ή κάποια άλλη ανάλογη απουσιάζει από το τυπικό της Δυτικής Εκκλησίας δείχνει πόσο μεγάλη ήταν η σύνδεση του Βυζαντινού Κράτους με την Ορθόδοξη εκκλησία.

Τραγική αντίθεση προς το βενετσιάνικο Siamo Venziani e roi Chrisiani. (Πρώτα είμαστε Βενετοί και μετά Χριστιανοί).

Στον Ακάθιστο είναι ιδιαίτερα έντονη η σύνδεση Κράτους- Εκκλησίας. Γίνεται φανερό από στρατιωτικούς όρους και προσωνύμια προς την Παναγιά, αφού το κράτος βρισκόταν υπό διάλυση και το μόνο αποκούμπι του λαού ήταν η προσφυγή στη θεία πρόνοια και ιδιαίτερα στην αντίληψη της **Υπερμάχου Στρατηγού**.

Παραθέτω δείγματα :

Σε την πλέξασαν τω κόσμῳ, χειρόπλοκον στέφανον, ἀνυμνολογούμεν, Χαίρε σοι Παρθένε κραυγάζοντες, το **φυλακτήριον** πάντων καὶ **χαράκωμα** καὶ **κραταίωμα**, καὶ ιερὸν **καταφύγιον**.

Ἰδοῦ σοι Χαίρε κραυγάζομεν **λιμὴν** ἡμῖν γενοῦ θαλαττεύουσι, καὶ **ορμητήριον**, ἐν τῷ πελάγει τῶν θλίψεων, καὶ τῶν. **σκανδάλων** πάντων, του **πολεμήτορος**.

Ρητορεύουσα, οὐ σθένει γλώσσα Δέσποινα, ὕμνολογήσαί σε· ὑπὲρ γὰρ τὰ Σέραφεῖμ, υψώθης κυήσασα, τον Βασιλέα Χριστόν, ὃν ἰκέτευε, **πάσης νῦν βλάβης ρύσασθαι**, τους πιστῶς σε προσκυνούντας.

Ἰκετεύομεν, οἱ δούλοι σου καὶ κλίνομεν γόνυ καρδίας ἡμῶν· Κλίνον το σους σου Ἄγνη, καὶ σώσον τους θλίψεσι, βυθιζομενους ἡμᾶς, καὶ **συντήρησον, πάσης ἐχθρῶν αλώσεως τὴν σὴν Πόλιν** Θεοτόκε.

Ἰνα σοι πιστοί, το Χαίρε κραυγάζωμεν. Οἱ διὰ σοῦ τῆς χαρᾶς, μέτοχοι γενόμενοι, τῆς αἰδίου, ρυσαι ἡμᾶς πειρασμου, **βαρβαρικής αλώσεως** καὶ πάσης αλλης πληγῆς, διὰ πλήθος, Κόρη, παραπτώσεων, **ἐπιούσης θροτοῖς ἀμαρτάνουσιν**.

Λυτρώσέ μας κορη απο τους πειρασμους και τις βαρβαρικες κατακτησεις και καθε πληγη που πεφτει πανω τους θνητους που αμαρτανουν με πληθος παραπτωματος, για να σου φωναζουμε το «Χαιρε» εμεις οι πιστοι που απο σενα γιναμε μετοχοι στην αιωνια χαρα.

Είναι η κλασική παπαδιστική πολιτική ανάλυση των αιτίων της βαρβαρικής αλώσεως και πάσης αλλης πληγῆς: Φταίνε οι αμαρτίες μας, το πλήθος των παραπτώσεων!

... και το αποκορύφωμα

Ἄλλ' ὡς ἔχουσα το κράτος ἀπροσμάχητον ἐκ παντοίων με κινδύνων ἐλευθερωσον ἵνα κράζω σοι Χαίρε, νύμφη ἀνύμφευτε.

Αναλογες επιρριψεις ευθυνων και ελπιδες εχουμε σήμερα (**Φταιει** ο Παπανδρεου, ο Καραμανλης, η Δεξια. Η αριστερα κλπ. )... και δεν **φταινε** αυτοι που με πληρη γνωση των εγγενων αδυναμιων αποπληρωμης της Ελλάδας, μας δάνειαζαν σωρηδόν για να μας υπερχρεώσουν και μετά να μπορουν να παιξουν τα παιχνίδια τους.

Ενας εξωκειμενος παραγων καλειται παντα να μας σωσει

1. από τους συμμαχους των αρχαιων που ζητουσαν μεσα κι εξω προκειμενου να εξοτώσουν τους αντιπαλους τους.
2. Από τους βυζαντινους παπαδες και τους υμνογράφους τους, που ζητουσαν την βοηθεια της υπερμαχου Στρατηγου ενώ ταυτοχρονα παχαιναν χιλιάδες καλογέρους, νομιμους ανυποτακτους εσωτερικου
3. Από τους κοτζαμπασηδες της τουρκοκρατιας που δουλικα προσκυνοσαν το σουλτανο
4. Από τους ραγιαδες του '21 που τρωγόντουσαν μεταξύ τους σαν τα σκυλια για το πλιατσικο και περιμεναν το Ξανθό Γενος, το Μόσκοβο να φέρει το σεφέρι.
5. Από την εναποθεση των ελπιδων στις Μεγάλες Δυναμεις (κι ας ελεγε ο καημενος Α. Καλβος : καλύτερα διασκορισμενοι οι Ελληνες να ψωμωζητου παρά προστάτας να έχομεν).
6. Από την αναζήτηση Βασιλιά-Εισαγόμενου (βλ. Οθωνα και μετά Γκλυξμπουργκ). Δεν μας αρεσε ο Μαυρικορδάτος που θα γινονταν επαξιος αντικαταστατης του σουλτάνου, στα ποδια του οποιου εμαθήτευσε.
7. Τελευταιο και φαρμακερο σημερα οι ξενοι δανιστες που θα μας παρατεινουν την ζωη για να μας ξαναυτερχρεώσουν και να μας εχουν αιωνιως στο χέρι.

Εμεις από μονοι μας εχουμε τη καλογεριστικη νοοτροπια "εχω τα θαρη μου στον Θεο" ή αργοτερα στις μεγαλες δυναμεις στους συμμαχους, το NATO, την Ευρωπη, το ΔΝΤ

Αυτό πανου κανουμε ολοι μαζι περιοριζεται στις Φιλανθρωπίες αυτό που κοιταμε ενας-ενας είναι την παρτη μας, τη βολεψη μας και τις καταθεσεις στο εξωτερικο (για τους έχοντες και κατέχοντες).